

ההיסטוריה של הטירה

היה זה בתחילת המאה ה 13. ברנר דה קסנק, אדונה רב העצמה של קסטלנו, הופך לתומך מלהב באמונה הקתרית. בשנת 1214, כובש את קסטלנו סימון דה מונפור, אשר עומד בראש מסע הצלב כנגד האלביגנזים. בשנת 1215, מחזיר לידיו ברנר דה קסנק את השליטה בטירה, אשר נשרפת לבסוף, כמה חודשים מאוחר יותר, בהוראת הארכיבישוף של בורדו. המתח כבר מתחילו במהלך המאה ה 13, נבנית הטירה מחדש וממנה שרדו בימינו מגדל העוז המרובע ו"קיר המסך" (האזור שבין שני הבאסטיונים).

הטירה ממשיכה להתנשא כאחד ממרכזי הכוח רבי העצמה בפריגור ומתחרה על תואר זה עם שכנתה ואויבתה, טירת בנק (למרות ששתי מפלצות אבן שכנות אלה מעולם לא התעמתו ישירות).

בשנת 1337, פורצת מלחמת מאה השנים. הטירה עוברת לידי נומפר דה קומון, מנישואיו למגנה דה קסטלנו. נומפר דה קומון תומך באנגלים ואילו הברונים של בנק תומכים בצרפתים. במהלך מעט יותר ממאה שנים, טירת קסטלנו עוברת מיד ליד אחד עשר פעמים...עד אשר בשנת 1442, הצרפתים כובשים אותה באופן סופי, לאחר מצור של שלושה שבועות בהוראת מלך צרפת, שארל השביעי.

בתום הקרבות, מחזירה משפחת קומון לידיה את הטירה ובונה אותה מחדש. אולם צרכי ההגנה נותרים על כנם. הקיר החיצוני של הטירה מוגן על ידי שני מגדלי שמירה חצי מעגליים המנוקבים בחרכי ירי לתותחים. נבנים גשר מתרחם וברבי־קן חדש. במקביל, מוקם מבנה מגורים רחב בסמוך למגדל העוז. טירת קסטלנו ממשיכה לשמור על תארה כמרכז השלטון של אדמות האדונים ומגדל הארטילריה, שנבנה בשנת 1520, מסמל יותר מכל את עצמת המקום.

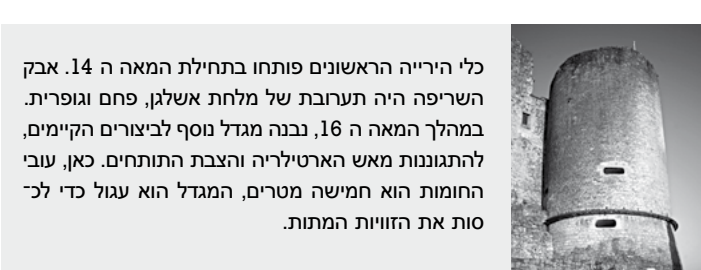
בני משפחת קומון בוחרים בדת הפרוטסטנטית. הקפטן ג'אופראה דה ויואן, שנולד בטירת קסטלנו, מגן עליה ונלחם בנחישות בקתולים. הוא מטיל את אימתו על כלל המחוז, ולראיה, אף אחד לא מעז לתקוף את קסטלנו במהלך מלחמות הדת. לפיכך, בני משפחת קומון נותרים אדוני הטירה, אולם הם אינם מתגוררים בה יותר משום שאינה נוחה עבורם.

לאחר המהפכה הצרפתית של שנת 1789, הצמחייה משתלטת על כל חלקה בה והטירה המזנחנת הופכת למחצבת אבנים. בשנת 1832, בעקבות התפתחות התחבורה על נהרות והאמנציפציה של הכפר קסטלנו, נדרשת בניית רציף להורדת כלי השיט למים, והבנאים מעדיפים לדחוף אבנים שאספו מהחלק הדרומי של הטירה במדרון, הישר אל הנהה. האבנים מגיעות מהר וללא מאמץ לאתר הבניה... ולנמל המבטחים!

בשנת 1966, הטירה מזרגת כיתאר היסטורי, לבקשתם של הבעלים החד־שים, פיליפ ווורניק רוסיון. היום היא שייכת לבנם, קלבר רוסיון.

מגדל הארטילריה

המעבר הסודי היא דלת קטנה, בדרך כלל חבויה, הנפתחת מהצד הנגדי לכניסה. בעת מצור, היא משמשת כדלת יציאה להתקפת נגד.

קומת הקרקע

- תותח קטן בשם **Falconet** אשר חושל בתחילת המאה ה 16 הוצב בתא הירי.

במדרגות המובילות לקומה השנייה נמצאת ה**נשקיהה**. היא ממוקמת בכיוון הנגדי לחזית ההתקפה, ותוכננה כדי לא לסכן את המגדל במקרה של פיצוץ.

הקומה השנייה

- שלושה כלי ארטילריה מונחים בעמדות חרכי הירי לתותחים. הימני הוא אבי אבותיו של ה**ארקבוז**. שני הכלים האחרים קרויים **תותחי ווגלר (Veuglaire)** אשר את חלקם האחורי ניתן להטעין במהירות והמתאימים למטרות הגנה.

תקרות הקשתות המקומרות של שלוש קומות הירי במגדל זה, מנוקבות במרכזן על ידי דלת צונחת מרובעת, המאפשרת הורדה והעלאה ללא מאמץ של התחמושת וכלי הירי.

במאה-15, ישנם חידושים טכנולוגיים רבים! בעוד שהתותחים כמה היו מבנה של מטות ברזל יצוק מטות ברזל יצוק , השימוש ברונזה לייצור התותחים ל המאה בסוף המאה ה-15 התפשט. יציקת המתכת בתבנית, אפשרה השגת עמידות ואטימות טובות יותר. כמו כן, התותחים הורכבו על מרכבים על גלגלים, לשיפור ניידותם.

מגדל הארטילריה (המשך)

הקומה השלישית
ההארטילריה המודרנית הזה נולדו תותחי ווגלר (Veuglaire), תותחי Culverin וריבודקנים (אשר ירו את טיליהם מ 12 קנים).

- במרכז החדר הזה מוצג כלי נשק בעל קנה ארוך, ה**סרפנטין**.

- בגומחה מימינכם מוצג **תותח ווגלר (Veuglaire)**, הניתן להטענה בקלות בזכות תא השריפה הנתיק.

- בווטרירה מוצגים **ארכבזים**. מעתה, אדם אחד יכול לשאת כלי נשק אלה משום שהם קלים יותר. מערכת הירי מאפשרת לו להיות עצמאי לחלוטין.

- בווטרירה שמימין לחלון, מוצג דגם מרשים של **תותח התראה** גרמני מברונזה, אשר על לועו חרט משפט באותיות גותיות:

”שמי בולין ואן אפנטור, אני ניזון מאבק שריפה ויורק אש”

← ביציאה ממגדל הארטילריה, גרם המדרגות יביא אתכם לקר

מת מבנה המגורים, חסר הגג.

מרפסת

- קשת מוצלבת ענקית** זו היא כלי תקיפה המסוגל לירות את חיצוי למרחק של 200 מטרים ולפלח שלושה אנשים וסוס לפני שיתקעו בשעה.

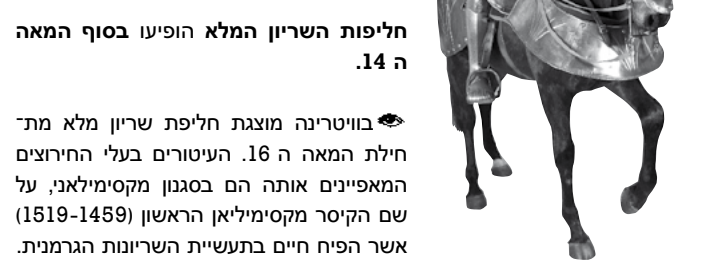
מהנף הנפרש להגליכם, נופו של עמק הדורדון והסאון, תוכלו להבין בקלות את חשיבותו האסטרטגית של האתר.

אולמות הציורים

במאות ה 11 וה 12, נשאו הלוחמים שריון שרשראות יעיל מאוד להגנה מפני הצלפות חרבות או ירי חצים.

- בווטרירה, תלוי שריון שרשראות על מעמד בצורת ״T״ מעץ. מעליו, ברדס או צווארון שרשראות, להגנה על הראש.

- סצנת פרשים המציגה את לבוש הפרש והסוס. שריון הלוחות מגן באופן מלא על המכות ואילו פריטי שריון רבים, הקרויים ״שריון כבד״, מכסים את האיברים החיוניים של הסוס.

ציורי הקיר שבוצעו באולם זה בשנת 2016, מייצגים את מחזור ״תשעת אבירי הקודש״ (Neufs Preux). סצנת פרשים זו מורכבת משלישיות שבכל אחת מהן שלושה גיבורים מוכרים בשל גבורתם במלחמה. החל מהחלק החיצוני הימני שמא־לה, עובדי האלילים: הקטור, אלכסנדר הגדול וסזר; היהודים: יהושע, דויד ויהודה המכבי; ומימין, הנוצרים: ארתור, קרל הגדול וגוטפריד מבוין. תפאורה זו, האופיינית למאה ה 15, נחשבת מאוד בעיני האצולה אשר הזדהתה עם האידיאלים האביריים הללו. הציור צויר בטכניקת ה ״טמפרה״ (ציור בפייגמנטים טבעיים מדוללים בקזאין, על טיח יבש), קשת הצבעים משקפת נאמנה את צבעי התקופה.

← עלו בגרם המדרגות הקטן מעץ והגיעו לאולם הקשתות המוצלבות.

האולם הנמוך של מגדל העוז

אולם זה מכיל אוסף מרשים של קשתות מוצלבות ללחימה או לצייד, בעלות עצמה ומדויקות.

- הקשתות המוצלבות בעלות הקשת המורכבת נטענות באמצעות וו בחגורה (ראו את זה בצורת לובסטר בחרך הירי משמאל). הקשת מיוצרת מקרנות פריים, מעץ ומגידים. בעתיד היא תוחלף על ידי הקשת מפלדה.

- הקשת המוצלבת בצורת לום תגיע מאוחר יותר (הווטרירה מימין בכניסה). היא מיועדת לחיל הפרשים.

- הקשת המוצלבת הופכת לבעלת עצמה כל כך רבה שמשתמשים בארכובה, הקרויה גלגלת (חרך הירי משמאל). מערכת מגושמת ולא מהירה זו משמשת את חיל הרגלים להגנת המבצרים או להטלת מצור עליהם.

- קשת הרגל המוצלבת מצוידת במנגנון יעיל באותה מידה, אולם הרבה יותר מהיר בהשוואה לגלגלת ופחות מגושם. בצבא, הפרש שומר הראש האישי של המלך פרנסואה הראשון היה האחרון שישתמש במערכת זו (בווטרירה הכפולה).

- רובה קשת קליעים (בגומחת הווטרירה הגדולה) הוא רובה קשת קל לצייד חיות קטנות (ארנבים או ציפורים). הוא משגר קליעים קטנים מטרה קוטה או מעופרת.

ללא קשר לצורתם, כלי הנשק להטלה ממלאים תפקיד חשוב בקרבות בימי הביניים.

מוצאה של הקשת המוצלבת היא מהקשת הפשוטה, אולם יש לה שני יתרונות על האחרונה: היא בעלת **עצמה** רבה יותר המאפשרת ירי למרחק רב יותר והיא **מדויקת**: המיתר, המוחזק במעצור, מאפשר זמן רב יותר לכיוון, ללא מאמץ ובדיוק רב יותר.

מנגד, טעינתה אורכת זמן רב יותר: מפעיל הקשת המוצלבת יורה שני חצים בדקה ואילו מפעיל הקשת הקלה יורה תריסר חצים באותו זמן.

← צאו מהאולם ועלו במדרגות הצרות משמאלכם אשר יובילו אתכם לאולם הגבוה של מגדל העוז.

האולם הגבוה של מגדל העוז

באולם זה של מגדל העוז מוצג **אוסף רהיטים מהמאות ה 14 וה 15**. בימי הביניים, מספר הרהיטים היה מצומצם מאוד והוא ליווה את בעליו במסעותיו. בכל נסיעה הוא לקח עמו את שטיחיו, כלי האוכל שלו ואריגיו ולכן הזדקק לכמה רהיטים שיכילו חפצים אלה.

- אוסף הטירה כולל **תיבה** קטנה מעץ אגוז לאחסון בגדים, **ארגז תיבת ספסל**, **תיבת כס** ו**שרפרף מתקפל עם משענות יד**.

מרכז הפיקוד של הטירה. באולם זה ניתן לגשת לעמדות ההגנה האסטרטגיות:

- ניתן לראות את **גלריית פתחי ההרי־גה העשויה מעץ**. במאה ה 13, ברצפתה היו דלתות צונחות שאפשרו למגנים להגן על רגלי חומת הטירה, באמצעות הטלת אבנים וחפצים אחרים על התוקפים. מאוחר יותר, היא הוחלפה על ידי גלריית **משיקולי** מאבן, המעטרת את מגדל העוז. פתחי הריגה אלה שוחזרו בעת עבודות השחזור של הטירה.

- שמיין דה חנד** (דרך מעוגלת), בפסגת ״קיר המסך״ (החומה המחברת בין שני הבאסטיונים), מאפשרת לקשתים לשלוט על החצר הנמוכה והחצר הגבוהה. מכאן, ניתן לצפות בקווי ההגנה העוקבים (החומה הנמוכה, הברבקן, ״קיר המסך״ החומה המחברת בין שני המגדלים), אשר אפשרו לשלוט לעומק בהתקדמות התוקפים.

אנו מודים לכם על ביקורכם!

אם תרצו, תוכלו לבקר בחנות הספרים
LA BOUTIQUE LIBRAIRIE
הפתוחה כל השנה.

בחנות **תמצאו** יצירות בתחומים ספציפיים, מודלים של מכונות מצור, רפרודוקציות של שטיחים, תכשיטים, כלי זכוכית, נוצות, דיו, קולמוסים להדפסת תנסות בקליגרפיה ועוד מזכרות מקורי רבות.

 Château de Castelnaud
היסטורי אתר
Castelnaud-la-Chapelle - 24250
טלפון: 00 30 31 53 33 (0) +33 – פקס: 94 94 28 53 53 (0) +33

עפו בכל חדשות באתר שלנו:
www.castelnaud.com
התייעץ באוספים שלנו באתר שלנו
ניתן לעיין באוספים שלנו באתר : //castelnaud.omeka.com

אולם מכונות המלחמה

באולם זה מוצג דגם משוחזר של טרבושה לירי חצים בסולם של 1/40. הדגם שוחזר לפי התכניות של **וילאר דה הונקור**, מהנדס צבאי מהמאה ה-13. מכשיר זה יועד לירי טילים מקורה רחבה, שהופעלה באמצעות משקולת נגד. אולם, בשל גודלו של מכשיר זה (בגובה של 30 מטרים!) שילוב עם יעילותו מצומצמת, יש המכחישים שהיה קיים מעולם.

← **היכנסו לאולם הבא** בו מוצגים **מודלים של כלי מלחמה** בסולם של 1/10.

ה-**PERRIERE** כמו ה-**BRICOLE** הן מכונות ליידי קליעים באמצעות משייכה: הלוחמים משכו בחבלים לכפוף הזרוע לאחור ואז ירו אבנים.

לשיפור ביצועי הירי, המציאו מהנדסי ימי הביניים מכונות בעלות עוצמה גדולה יותר, אותן ניתן להפעיל באמצעות כוח מכני, כגון ה-**Mangonel על גלגלים, הטרבושה, וה Couillard** (שהיה בעל שני משקולות נגד ניידות).

משום שכלל מכונות הארטילריה הקדומות הללו נבנו מעץ, הן לא נשתמרו. המקור רות היחידים שיאפשרו את שחזורן מגיעים מספרי חשבונות, מיניאטורות, אוספי רישומים ותכניות של המהנדסים הצבאיים כגון **וילר דה הונקור או קונרד קייזר**.

באולם זה מוצג דגם משוחזר של **טרבושה** לירי חצים בסולם של 1/20 של מכונות המלחמה ששימשו בעת העתיקה: **הקטפולטה, מגדל עץ על גלגלים ואיל הניגוח**.

על קירות גרם המדרגות תלויות רפרודוקציות של תכניות של קונרד קייזר.

אולמות הנשק

כלי חיתוך ודקירה

הפגיון נישא בחגורה על ידי חיל הרגלים. זהו כלי הנשק המובהק להריגה בהפתעה. גם הקשתים היו מצוידים בו: לאחר תום הירי, הם יכולים להרוג את האנשים המוטלים על הקרקע. פגיונות בוויטרינה הקיר.

החרב הייתה כלי נשק המרכזי מבין כלי הנשק בימי הביניים. הלהב שלה מיועד לשיסוף, דקירה והדיפה. חב החרבות בימי הביניים מצוידות בלהבים רחבים ויש רים בעלי שתי שפות, עם שמורה בצורת צלב וגולה, המונעת את החלקת היד על הניצב, ששימש כמשקולת נגד. חרבות מהמאות ה-14 וה-15.

נשקי הלם מורג קרב, גרזן קרב, פטיש קרב, ומקבת קרב גדול נסמכים על משקלם ועל יכולת השיסוף והזיזים בקצותיהם.

נשקי מוט נשקים אלה שימשו את חיל הרגלים, אשר במבנה צמוד, לא חששו מהסתערות הפרשים. להבי הברזל השונים שלהם הורכבו על מוטות עץ ארוכים. שמם משתנה בהתאם לצורתם ולתפקידם.

קופיץ, פכארד, בארדיש, האלברד, גיזארם וולשון בקר...

מימינם, מוצג **מגוון רב של כלים חקלאיים** המזכיר את מקורם של נשקי המוט. לפני שפותחו והותאמו ככלי נשק לצרכים ספציפיים, כלים אלה היו ככל הנראה כלי הנשק הראשונים בהם השתמש האדם.

מימין לכלים אלה, מוצגים כמה פריטי דו קרב מעניינים. שריון רתמת הלוחות, עם חצאית הפלדה המגינה על החלק התחתון של הגוף נלבש בדו קרב רגלי. הקסדה, הקרויה "ראש צפרדע" שימשה לדו קרב גרמני הקרוי "גסטש", אשר מטרתו הייתה שבירת חניתות על היריב או הפלתו מסוסו. מוצג אחרון ודי מפתיע הוא הציצה, המקשטת את הקסדה ואשר היה על משתפי הקרב לענוד כדי שיזהו אותם.

← **לאחר שתרדו במדרגות, אנו ממליצים לכם לבקר באולמות נוספים.**

סוף המסלול בתוך הטירה

אולם הוויטרינות המרכזיות

בוויטרינה הראשונה מוצגים **חרבות ופגיונות**. בוויטרינה השנייה מוצגים **נשקי הלם**. אלה כוללים **חודי חניתות, מכשירי מתכת דוקרניים ומכשירי מסמרים plante-vilains**, אשר, כאשר הוחדרו לקרקע, שימשו לפציעת רגלי החיילים ופרסות הסוסים.

מודל המצור של שנת 1442

שיחזור ההכנות למתקפה שהתרחשה בחודש **אוקטובר 1442**, כאשר הצרפתים, בהוראתו של מלכם, שארל השביעי, **הטילו מצור על טירת קסטלנו שהוחזקה בידי האנגלים**. בחלוף שלושה שבועות, האנגלים נכנעו ללא קרב, חייהם ניצלו והוטל עליהם לשלם קנס של ארבע מאות כתר' זהב.

← **צאו ופנו לגרם המדרגות לירידה לקומת הכניסה והיכנסו לאולם מצגת השקופיות.**

מצגת השקופיות

באולם זה, הסמוך למטבח ואשר שימש ככל הנראה כמרתף, מוצגת מצגת היסטורית עבודות השחזורים של טירת קסטלנו.

המטבח הקמרון והריצוף שוחזרו לפי מה שנתר במקום. כמו כן, נבנה אח גדול ובסמוך לו, תנור לחם. בארון הקיר העתיק מוצגים שני דליים מהמאה ה-16, ששימשו את הבאר בחצר הגבוהה.

ביציאה מהמטבח, תחלפו בחצר הגבוהה, אשר בה נמצאת הבאר, שהייתה חיונית ביותר לחיים בטירה. עומקה הוא 46 מטרים, והיא מוזנת על ידי מפלס מי התהום. היא מוגנת באמצעות "קיר מסך" בגובה 15 מטרים אשר מעליה נמצאת

הברבוקו

בהמשך לשער הראשי, גרם מדרגות מעץ חוצה את החפיר ומוביל לברבוקו. מגדל קטן זה הגן על שער הכניסה לטירה. קירותיו מנוקבים בחרכי ירי רבים לתותחים ובפתח הריגה. חור מלבני שנפרץ בקמרון אפשר למגנים להשליך חפצים על ראשי התוקפים שחצו את השער.

החלק החיצוני של הטירה

החצר הנמוכה משתרעת בין החומה הראשונה, המפרידה את הטירה מהכפר, ו"קיר המסך" (המחבר בין שני הבאסטיונים), המגן על מגדל העוז. בימי הביניים ניתן למצוא בה נפחייה, תנור, אורווה ולעיתים חנויות קטנות של בעלי מלאכה (אורגים, קדרים...)... במקרה של התקפה, היא משמשת גם כמקלט לכפריים.

קטפולטת סל

הטרבושה משיכה הוא מכונה המפיקה את כוחה מ"משיכה ידנית", היא הכלי הפחות עוצמתי אך העתיק יותר הוא נחשב יותר לכלי הגנה, הוא יעיל מאוד נגד הסתערויות אבירים! ניסויים הראו שקליע אבן במשקל 1 ק"ג פוגע במטרה שלו במהירות של 140 קמ"ש.

← **תוכלו כעת לעלות לראש הבאסטיון ולצפות בתצוגת מכונות המלחמה המקוריות.**

Mangonel

ה-**Mangonel** הומצא במאה ה-12, והוא מצויד במשקולת נגד קבועה במשקל של כמה טונות. המהנדסים של התקופה לא פיתחו עדיין את משקולת הנגד המוטה אשר בה ישתמשו מאוחר יותר בטרבושה. לפיכך, יש צורך במאמצים רבים כדי למתוח לאחור את התורן!

הטרבושה

נמנה עם כלי הנשק העושים שימוש במשקולת נגד, ונעשה בו שימוש עד למאה ה-16. למרות תדירות הירי הנמוכה, ירייה אחת או שתי יריות בשעה בלבד, המדובר בכלי רב העצמה ביותר בימי הביניים! כלי הנשק המרתיע ביותר, אשר גרם לכניעת התוקפים רק למראהו! קליעי האבן מכוסים לפעמים בברזל: משקלם יכול להגיע ליותר מ-200 קילו.

Couillard

מכונת ידווי אבנים זו, מצוידת במשקולת נגדית כפולה, היא היעילה ביותר בימי הביניים. היא מסוגלת להטיל קליעים של 30 ק"ג למרחק של 180 מ' בקצב של בערך 10 יריות לשעה, הטיפול בה דורש רק כעשרה אנשים.

הבומברד

הירי בגרסה קדומה של תותח זה היה סיפור מורכב. היה צורך להמתין להתקררותו לפני הטענתו מחדש, עובדה שהאטה את תדירות הירי: ירייה אחת בשעה לכל היותר! בזמן זה, התוקפים הספיקו להסתתר מאחורי **לוחות עץ**, מגנים גדולים על גלגלים, המחוררים בחריצים משולשים אשר דרכם יכלו הלוחמים לפקוח עיני ולירות בקשתות המוצלבות.

במהלך הירידה, תוכלו להתפעל מהגן של ימי הביניים. זהו גן סגור בעיצוב גיאומטרי. הוא שימש קודם כל לצרכים פונקציונליים: הצמחים בו שימשו בעיקר לצרכים רפואיים, לצביעה או לצרכים קוליבריים.

מדריך ביקור בטירה

